

kel medicijn toegankelijk zijn. En wie zal dit tevoren bepalen, zoolang niet definitief gebleken is, dat zulk een toestand, generaal gesproken, aanwezig is?

Juist deze laatste vraag is het, die Uw Commissie noopt tot de opmerking, dat wij ons geheel en al hebben los te maken van alle speculatie over mogelijkheid dan wel onmogelijkheid van aan een ontmoeting met wie ons uitwerpen verbonden zegen. Deze dingen liggen in Gods hand. Voor ons zelf is het niet zonder betekenis, dat de apostel Paulus „grootte droefheid“ had vanwege zijn broederen, zijn verwanten naar het vleesch, die eens met hem tot denzelfden bondskring behoord hadden, maar opgehouden hadden, zijn geestelijke broeders te zijn (Rom. 9:2, 3); doch dat diezelfde apostel, die niet schroomt in bepaalde polemische relatie ter zake van de door Joden en Judoïsten betwiste vrijheid, dan wel gebondenheid der kerk, van „honden“ en van „versnijding“ te spreken (Ellipp. 3:2), toch er naar jaagt, sommigen uit zijn ontrouwe broeders tot jaloerschheid te verwekken (Rom. 11:14). Dat Christus ons een geopende deur hier gegeven HEEFT, zooals eens aan de kerk van Philadelphia (Openb. 3:8), staat voor ons in geen deele vast. Wel staat vast, dat de gemeente die „geopende deur“ te gebruiken had om het Woord Gods doortocht te verlenen ook tot tegenstanders, van wie er overweldigd zouden worden. Ook, dat om zulk een geopende deur gebeden moet worden, Col. 4:3. Bij zulk een gebed heeft zich dan de daad te voegen. En het was hierom, dat de Commissie adviseerde, dat onze synode in positieven zin zou reageeren op het verzoek der synode-Duursema.

Het is wel goed, dat we dit gedeelte van het rapport eens rustig bekijken en analyseeren. Wat heeft de commissie, en ook onze synode die achter het rapport der commissie zich stelde, geantwoord op de bedenkingen van Breda?

Heel veel dingen. We willen een aantal belangrijke punten noemen:

1. De eerste tekst, die Breda noemde, n.l. Titus 3, is door Breda in dit verband ten onrechte aangevoerd. Want het gaat thans bij wat de commissie wil, anders dan in dien tekst, om een woord tot wie „buiten“ zijn gaan staan. Titus 3 regelt mee het verkeer tusschen wie leden zijn van één gemeente, zonen van hetzelfde huis; doch de thans overwogen ontmoeting bedoelt, als ik het even zoo zeggen mag, geen binnenlandsch verkeer, doch een buitenlandsch contact.

2. Bovendien zal die ontmoeting niet lichtvaardig en onwaarachtig zijn; we zullen tot hen niet maar vriendelijke woorden spreken, doch als het noodig is hen ook terechtwijzen.

3. Wat de tweede tekst betreft, waarop Breda hier wees: hier gaat het over gemeenschap tusschen geloovigen en ongeloovigen; ze trekken samen één ploeg, ze doen één werk, ze gaan één richting. Maar de correspondentie die de commissie begeert, beoogt iets anders. Die wil alleen maar het „recht des Heeren trouw bedienen“. Die weet zich dus volkomen gesteld onder de wet des Heeren, en wil zijn opdracht volbrengen. De commissie stelt niet voor, om met ongeloovigen verbonden één werk te doen en in één richting te gaan, zooals de kwestie is in den hier besproken tekst; doch ze wil het werk des Heeren doen, ook in correspondentie; ze wil zijn weg loopen, en ook bij deze ontmoeting haar koers zich laten voorschrijven niet door partners, doch door haar Koning.

4. Wie ons uitwerpen deden daarin een zeer ongelooft werk; en vele geloovigen steunen dat werk nog steeds, ze loopen nog altijd voor een zondigen ploeg, een bedrijf, dat Paulus veroordeelt. Doch als in een correspondentie maar trouw het recht des Heeren bediend wordt, mogen we hopen op vrucht, dat veel geloovigen die zich laten spannen voor een zondigen ploeg daarmee eindelijk zullen ophouden. Het zou wat anders zijn, als in de correspondentie de kwesties blauw blauw gelaten werden, en de wil van Christus ter zake van zijn kerkvergadering vergeten werd. Dan zouden we een valsche eenheid helpen bouwen, en dus inderdaad voor een verkeerden ploeg zelf gaan loopen. Maar de commissie begeert alleen het recht des Heeren voor te houden aan iedereen. Ze wil tot allen, die den naam van Christus noemen, uit het Woord gaan zeggen: daar staat de kerkploeg, die elk kerklid moet helpen trekken; en dat zijn de broeders, met wie ieder zich voordien ploeg onder één juk moet laten spannen. Want de Schrift zegt, dat os en ezel niet mogen samengaan. Dat wil Nieuwtestamenteel zeggen: de kerk mag naast de geloovigen (de „ossen“) geen ongeloovigen (de „ezels“) tot haar gemeenschap toelaten. Maar ze mag evenmin de „reine ossen“ onder het kerkjuk van Christus vandaan laten ranselen door kwade drijvers alsof ze „onreine ezels“ waren. De groote vraag is dus niet, dat er gesproken wordt met deputaten der synode-Duursema, doch dat er gesproken wordt naarden wil des Heeren.

5. Wat tenslotte den derden tekst betreft, waar sprake is van de „honden“: we kunnen ook hier het met Breda niet eens zijn. En de commissie betoogde toen, dat Breda niet voldoende rekening gehouden had met andere teksten, waarin dezelfde Schrift nor-

matief het verkeer en de ontmoeting ook met „honden“ regelt. Toen zag de commissie direct het gevaar, dat oppervlakkige en/of kwaadwillige lieden die verwijzing naar andere teksten verkeerd zouden interpreteren. Als ze zonder meer tegen Breda had gezegd: van „honden“ is niet alleen sprake in Mt. 7, doch ook in Mt. 15 en Ellipp. 3, dan hadden bedoelde oppervlakkige en kwaadwillige lieden kunnen zeggen: zie je wel, zij vinden ons evengoed „honden“ als de kerkeraad van Breda zulks oordeelt. De commissie zag zich dus geplaatst voor de noodzaak om enerzijds Breda uit het Schriftuurlijk spreken over „honden“ te bewijzen, dat de simpele verwijzing naar Mt. 7 hier niet beslissend was, doch anderzijds het misverstand te voorkomen, alsof onze synode de synodocraten onder de „honden“ zou rangschikken.

Daarom begon ze met voorop te stellen: **ONGEACHT DE PARALLEL DIE HIER GETROKKEN WORDT.** M.a.w. we gaan nu tegen Breda enkele plaatsen aanvoeren, waar de Schrift ook van „honden“ spreekt; doch niemand mag uit die aanvoering de conclusie trekken, dat de commissie daarmee de door Breda getrokken parallelitusschen synodocraten en „honden“ overneemt.

6. De commissie zei zelfs nog iets méér. Ze stelde voorop, dat ze voor het moment de concrete door Breda getrokken parallel (synodocraten = „honden“) even buiten beschouwing liet. En dat doende, antwoordde ze aan Breda toen allereerst: „in het algemeen geldt, dat naast Mt. 7:6 een evangelisch bericht staat inzake de kruimkens die den honden toevallen“. Men heeft blijkbaar aan gindschen kant geen exegeet meer, die zoo zorgvuldig leest en verklaart, woord voor woord, als prof. Greijdanus het zijn studenten niet moe werd en wordt te leeren. Anders had men toch wel onmiddellijk aandacht moeten geven aan die zooveel door mij onderstreepte woorden: „in het algemeen“. Nu weet elk menschenkind, dat „in het algemeen“ staat tegenover „in het bijzonder“. Wie „in het algemeen“ een opmerking maakt, spreekt daarmee uit, dat hij althans voorloepig nog niet ingaat op een speciaal geval. Wat zei de commissie dus? Dit: Breda maakt de concrete vergelijking: synodocraten = „honden“. En zegt nu: Mt. 7:6 gebiedt ons, om aan de „honden“ het heilige niet te geven. En maakt zoo de toepassing: daarmee is ook verboden een contact te leggen zooals de commissie dat wil.

Daarop antwoordt de commissie nu harerzijds: die concrete parallel blijve even rusten. („Ongeacht etc.“). Doch afgezien daarvan, zouden we in het algemeen reeds de opmerking willen maken, dat de Schrift over het contact met „honden“ toch meer zegt dan die enkele tekst uit Mt. 7. Het is waar: daar wordt verboden, het heilige aan de „honden“ te geven. Doch daarnaast staat toch een bericht als we hebben in Mt. 15, het verhaal van de Kanaaneesche vrouw. U weet wel: Jezus had haar „hond“ genoemd, en nadrukkelijk gezegd, dat Hij het brood der „kinderen“ niet mocht nemen om het aan de „honden“ voor te werpen. En de vrouw gaf dat toe; maar ze herinnerde toen Jezus aan het feit, dat de „honden“ — hoewel ze nimmer met de „kinderen“ aan tafel mochten zitten om het brood met hen te deelen — toch wel onder de tafel de kruimpjes mochten eten, die de kinderen lieten vallen. En Christus heeft vanwege dat antwoord die vrouw geprezen en gezegd: Groot is uw geloof, M.a.w. de Schrift verbiedt wel, het heilige den honden te geven, maar staat toe, dat de honden de kruimpjes eten, die van de tafel der kinderen vallen. En daarom is in de houding tegenover wie men als „honden“ ziet met Mt. 7 lang niet alles gezegd; Mt. 15 is er ook nog. Dat heeft Breda vergeten. Dat geldt heel in het algemeen! Dat willen we aan Breda zeggen, ook geheel afgezien van de speciale kwestie der samenspreking, die thans aan de orde is. **IN HET ALGEMEEN** — los van de speciale vraag der samenspreking — moet de kerk naast Mt. 7 ook het woord van Mt. 15 in rekening brengen, zoo vaak ze haar houding tegenover „honden“ bepaalt.

7. Natuurlijk, men mag in een concreet geval wel met „algemeene“ opmerkingen beginnen, doch daarmee nimmer volstaan. Daarom liet de commissie het ook niet bij de verwijzing naar Mt. 15, die ze „in het algemeen“ maakte; want ze herinnerde zich dat Breda een brief schreef in verband met een heel speciale kwestie, die der samenspreking; en daarom haastte ze zich om na haar „algemeene“ opmerking ook op dit concrete punt in te gaan. En daarbij kwam wel haar opvatting inzake de door Breda getrokken parallel ter sprake. Bij haar algemeene opmerkingen had ze die parallel even laten rusten (zie boven, sub 5). Doch Breda had toch maar heel concreet „honden“ aangewezen. Toen repliceerde de commissie: ja maar, wat bedoelt de Schrift als ze over „honden“ spreekt? Is dat iedereen buiten de kerk? Ieder, die niet tot onzen kerkkring behoort? Is dat ieder, die tegen broeders gezondigd en zich aan hen vergrepen heeft? Want als we dezen term concreet zullen hanteeren, en dus overwegen of we de synodocraten „honden“ mogen en moeten noemen, dan moeten we goed weten wat we doen. Een tekst aanhalen is gemakkelijk. Maar een tekst concreet toepassen, naar den zin en meening

des Geestes is niet altijd eenvoudig. En voordat we de synodocraten „honden“ gaan noemen, moeten we dus eerst weten wat de Schrift onder „honden“ verstaat. Pas zóó is de vraag te beantwoorden of deze qualificatie op de synodocraten toepasselijk is.

Welnu — aldus de Commissie — Calvijn noemt niet iedereen buiten de kerk, en niet elken zondaar zonder onderscheid een „hond“. Want hij is van oordeel, dat met „honden“ bedoeld worden zij, die voor geen enkele medicijn toegankelijk zijn. Deze qualificatie is dus volgens hem slechts toepasselijk op een heel bepaalde categorie: de hardnekkigen, de onbekeerlijken, aan wie het medicijn der Schriften wel is gereikt, doch bij wie het geen nut doet. En de commissie wil Calvijn hier volgen, en de term „honden“ in Mt. 7:6 reserveeren alleen voor hardnekkige en onbekeerlijke zondaars, bij wie men al het mogelijke reeds heeft geprobeerd, doch zonder resultaat.

En nu komt de commissie, aldus de Schriften lezend, tot het concrete geval, en tot de parallel die Breda trok. Is die parallel zuiver en zijn dus de synodocraten „honden“, menschen bij wie men ernstig doch tevergeefs doortocht heeft trachten te verkrijgen voor het woord van terechtwijzing? Dan vraagt de commissie: „wie zal dit tevoren bepalen?“ „Hond“ is immers iemand, bij wien de roep tot bekeering zonder resultaat blijft. Iemand dus, die onbekeerlijk blijkt, achteraf, na vele ernstige vermaningen. Doch daarom kun je onmogelijk iemand, die zondigt doch nog niet als onbekeerlijk openbaar werd, al bij voorbaat, vóór nog een poging ter bekeering ondernomen werd, reeds „hond“ noemen. Het kan zijn, dat achteraf, na vele vruchteloze vermaningen, die term gerechtvaardigd is; doch tevoren kan niemand dit bepalen. M.a.w. — wie het redebeleid der commissie nauwkeurig volgde, begrijpt dit zonder meer — wij ontkennen, dat iemand in staat is en het recht heeft om thans reeds, nu van definitief gebleken onbekeerlijkheid ginds niet gesproken kan worden, de synodocraten „honden“ te noemen in den zin van Mt. 7:6. **WIJ WIJZEN DE PARALLEL VAN Breda AF!**

8. Aandacht moet ook hebben de formulering der commissie: zoolang niet definitief gebleken is, dat zulk een toestand (van ontoegankelijkheid voor eenig medicijn n.l.), generaal gesproken, aanwezig is.

De commissie zette zelf een streep onder „gebleken“. Het was nog niet gebleken, dat men ginds ontoegankelijk was. Men kan daarover speculeren, veronderstellingen maken, optimistisch of pessimistisch zijn, het blijft alles onzeker; en daarmee hebben wij niet te maken; „die dingen liggen in Gods hand“. Verharding is ginds niet definitief gebleken, aldus de commissie.

Ook moet het onze aandacht niet ontgaan, dat de commissie sprak van de aanwezigheid van een toestand „generaal gesproken“. M.a.w. wij hebben het hier slechts over de situatie bij de synodocraten in het algemeen. Het kan best zijn, dat iemand in sommige figuren daarginds geen vertrouwen meer heeft, en van hun bekeering niets meer verwacht, en daarom geneigd is te zeggen: laten we maar geen contact zoeken, want het geeft toch allemaal niets; de commissie houdt de kwestie zuiver. Ze zegt: we houden ons niet bezig met een particulieren kijk van dezen of genen onder ons op bepaalde personen ginds en op enkele speciale individuen daar; want het gaat niet over een conferentie met individuele personen van hun kant, doch over een contact met de groep als geheel. Daarbij moeten we ons niet bezig houden met de situatie, die iemand bij enkelen ginds veronderstelt, doch met den toestand, zooals die generaal besproken is, ginds definitief gebleken is, aanwezig te zijn.

9. En toen volgde in het rapport der commissie nog iets. Ze wees erop, dat we alle speculatie over een mogelijk effect der begeerde ontmoeting dienden te laten varen. Dat waren dingen die in Gods hand lagen. Maar wel wees de commissie op het voorbeeld van Paulus den apostel, die in bindingskwesties heel scherp kon zijn, en dan ook durfde spreken van „honden“ en „versnijding“. Maar in zijn hart was daarbij toch maar „grootte droefheid“. En hij joeg ernaar, om zoo mogelijk zijn ontrouwe broeders tot jaloerschheid te verwekken. Hij liet de „honden“ niet aan hun lot over, doch zocht ze te behouden. Hij zocht doortocht voor het Woord ook bij tegenstanders, en leerde de kerk om een geopende deur voor het Woord bidden. Zulk een houding, aldus de commissie, betaamt ook onze kerken. Zelfs al zouden we, met Breda, hier van „honden“ moeten spreken, dan zullen we dat alleen mogen doen met „grootte droefheid“ en nooit ongevoelig en koud. Dan zullen we nog om een geopende deur moeten bidden, en bij dat gebed de daad hebben te voegen. Wij zijn het niet met Breda eens, als ze in dit stadium („tevoren“) reeds van „honden“ spreekt. Maar zelfs op het standpunt van Breda moeten we nog met grootte droefheid hen, die ons uitwerpen, zoeken te behouden, biddende om een geopende deur.

Zoo sprak de commissie; en ze zag zich daarin gevolgd door de synode.

De v
deze p
wijze p

DE ZW

In e
Juli 19

wannee

Die v

heden

kerkstr

Ik zal

aan to

publice

schreve

Een

ger is

reeds

tafel

worden

worden

zondag

onderte

hielden

bijeenk

er geen

samen

uit een

Beste

„In

leest

met c

uit d

de be

werpl

archis

zicht

aan d

nen, c

opzich

U ont

De

is, er

daarv

Nu

kerke

deze

Avond

Wij

leiden

werpe

raad,

Wie

dezen

ontwa

de van

kerker

bijeen

klaart

niet is

ons in

u toch

de onge

nog wel

drukkel

dige teg

waar d

kracht!

Een

Wins

zwaard

voorlicht

gewaiger

elgen pro

met de

lichting

een derg

lijke reg

De be

gevoelen

herhaalde

„Wij

ven zo

lichting

tegen

en onv

lichting

des He

stelling

tegen

zonder

Uw

zoeken

makerij

voorlicht

buigen

Wij

de wa

zooals

wij be

vastig

verklar

het Ou

des ch

liefhebt